

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

EIN DAGUR FYRI MÓÐURMÁLIÐ

Í gjár var altjóða móðurmálsdagur, ein dagur, sum síðani aldarskiftið hevur verið hildin við tí endamáli at fremja málsligt og mentanarligt fjølbroytni og fleirmæli.

21. februar varð ásettur sum altjóða móðurmálsdagur til minnis um eina hending í 1952, tá nøkur lesandi í núverandi Bangladesh – sum tá var partur av Pakistan – vórðu skotin til deyðis í sambandi við eina mótmælisgongu, har tey kravdu rættin at nýta sítt egna mál »bangla«.

Í Føroyum verður móðurmálsdagur hildin 25. mars, sum er føðingardagurin hjá V. U. Hammershaimb – ið hevur fingið heiðurin

sum »faðir skriftmálsins«.

At málið er eitt strekt amboð, eru so nógv dømi um. Tí skal týdingurin av móðurmálinum als ikki undirmetast.

Fríðrikur Petersen, próstur, yrkti í 1878 um móðurmálið:

Hvat kann røra hjartastreingir?

Hvat kann reystar gera dreingir?

Tað er móðurmál.

Hvat kann teg í sorgum troysta?

Hvat kann tendra gleðineista?

Tað er móðurmál.

Og nógv onnur við honum hava víst á, hvussu sterkt amboð málið er til at varðveita og menna allan

mentanararv. Tað at virða og stuðla undir vernd av móðurmálum kann tí – umframt at økja um másliga fjølbroytni – leggja lunnar undir størri ans fyri máli og mentan víða um heim og skapa størri samhuga og tolsemi millum fólkasløgini.

Tað er gjørt eitt megnar arbeiði í Føroyum at hjúkla um og menna málið. Tað síggja vit so væl í bløðunum, sum nú eru talgild á internetinum, har vit sleppa aftur til 1852 í føroyskum bløðum. Ein tænasta, sum varð tikin í nýtslu á móðurmálsdegnum í fjør.

Men tað er einki at ivast í, at tað eru vit, sum brúka málið, ið størstu ávirkanina á, hvussu málið

mennist. Og so sjálvsagt eisini vit, sum fjølmiðla føroyskt mál. Tað er tí ein serliga skylda hjá okkum í miðlunum at fara væl um málið,

men sjálvsagt eisini hjá einum-hvørjum okkara, ið nýtir málið.

Tó at menningin hevur verið stór og góð, so er hóttanin uttaneftir størri. Fyrr var tað serliga danskt mál, sum ávirkaði føroyska málið. Men nú er tað í nógv størri mun enskt mál, sum trokar á, serliga hjá teimum ungu.

Tað er tí kærkomið, at vit ein dag um árið seta móðurmálið í hásæti – fyri at gera okkum meira tilvitað um menning málsins.

» Fyrr var tað danskt sum ávirkaði málið, nú er tað enskt

Cafekvøld fyri ung, sum hava mist ein av sínum kæru

BERIN fór í heyst undir nýtt átak at skipa fyri Café kvøldum fyri ung, ið hava mist ein av sínum kæru. Eisini er kvøldið ætlað ungum, ið hava ein vin, ið hevur mist. Tiltakið er fyri aldursbólkin 16-28 ár, og endamálið er, at tey ungu fáa høvi til at hittast og prátta við onnur ung í líknandi støðu. Kvøldið verður fyriskipað av ungum, sjálvbodnum, sum greiða frá sínum royndum.

Tvey Café kvøld vóru í heyst. Til fyrra Café kvøldið greiddu Maria og Rannvá frá sínum royndum við at missa og at bera sorg, samstundis við at megna avbjóðingarnar í miðnám.

Seinna Café kvøldið greiddu Døgg og Sára frá um at missa sítt foreldur sum barn og um, hvussu sorgin broytist gjøgnum árin. Kvøldini eydnaðust sera væl, og uml. 40 ung ymsa staðni frá úr Føroyum, luttóku. Nøkur luttóku einsamøll, onnur saman við einum vini.

Komandi Café kvøld verður hóskvøldið 25. februar klokkan 18:30-20:30 í Perluni. Elisabet Maria og Elinborg eru tættar systar og hava

mist pápan fyri 5 árum síðani. Tær fara at siga frá, um hvussu lívið broyttist.

- Nøkur evnir sum tær fara at koma inn á eru:
- Øll syrgja ymiskt
 - At hjálpa hvør øðrum
 - Ábyrgd
 - og ótti

Elisabet Maria og Elinborg eru uppvaksnar í einum heimi, har tað hevur verið ein sjálvsagdur partur at at nýta síni skapandi evni innan tónleik, málningalist og at yrkja. Í sorgini hava listarligu gávurnar eisini havt ein týðandi leiklut fyri tær. Til Café kvøldið fer Elinborg at spæla nakað av sínum tónleiki og Elisabet Maria at framsýna

nøkur av sínum listaverkum. Aftaná er tíð til hugnaprát við kaffi/the og onkrum góðum afturvíð. Høvi er eisini seta spurningar ella at deila av egnum royndum.

Endamálið við tiltakinum er, at ung fáa høvi at hittast og prátta við onnur ung í líknandi støðu. Tiltakið verður í Perluni, Tórsgøta 3. Tað er fyriskipað av ungum sjálvbodnum og er ætlað aldursbólkinum 16-28 ár.

Frá Beranum siga tey, at kvøldið er ókeypis og áhugaði eru vælkomnir at melda innan 23. februar.

» Fót-bóltshøll eitt krav

ÍTRÓTTARKLUMMA SÍÐA 23

» Vánalig veiða í bestu fiskitið

TÍÐINDI SÍÐA 11

Minnast Janus á 135 ára degi

Fýra mentamenn: Janus Djurhuus, Jørgen-Frantz Jacobsen, William Heinesen og Hans Andreas Djurhuus

Í sambandi við at tað eru 135 ár liðin síðani Janus Djurhuus varð borðin í heim, verður skipað fyri ymsum tiltøkum.

Fyrsta tiltakið verður:

Mikudagin 24. februar klokkan 20 í H. N. Jacobsens Bókahandli:

Hanus Kamban heldur fyrilestur um Janus Djurhuus.

Eisini fer Stanley Samuelsen at spæla nakrar sangir við tekstum eftir Janus Djurhuus.

Tiltakið er ókeypis

Men eisini næstu dagar nar er ymiskt á skrání:

Hósdagin 25. februar klokkan 20 verður konsert í Reinsariinum.

Kórið Tarira, Enekk og Stanley Samuelsen hava konsert við yrkingum hjá

Janusi Djurhuus og lógum av ymiskum tónasmiðum

Fríggjadag 26. februar klokkan 16 – 18 verður fernisering í Smíðjuni í Litluvík.

Framsýningin verður fram til 1. mars við listabólkinum »Newyorkerne« við list við íblástri frá Janus Djurhuus. Stanley spælir nakrar sangir.

Listaverkini vera hongd upp av Kára Svensson.

Ljóðinstallation av Stanley Samuelsen, Magni Dalsgaard og Kgl. sjónleikarunum Finn Storgaard og Lotte Horne.

Leygardag 27. februar klokkan verður 11:30 Matiné í Havnar Kirkju við Stanley Samuelsen og Jón Festirstein, violin. Løg til m. a. yrkingar hjá Janusi.